

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 417/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov **1. Lesopoľnohospodárska urbárska spoločnosť, pozemkové spoločenstvo Zvala**, Ševčenkova 622/3, Stakčín, **2. Lesopoľnohospodárske a urbárske pozemkové spoločenstvo Ruské**, Strojárska 3994/91B, Snina, **3. Lesopoľnohospodárska urbárska spoločnosť pozemkové spoločenstvo „Smolník“ so sídlom v Snine**, Ševčenkova 2228/21, Snina, **4. URBARSKÉ A PASIENKOVÉ ZDRUŽENIE – POZEMKOVÉ SPOLOČENSTVO VEĽKA POĽANA**, Starinská 2291/13, Snina, **5. Pozemkové spoločenstvo Dara so sídlom v Snine**, Pugačevova 2275/13, Snina, **6. Pasienkové urbárske pozemkové spoločenstvo Ostrožnica**, Partizánska 1835/27, Snina a **7. Lesopoľnohospodárske urbárske pozemkové spoločenstvo Starina sídlo Snina**, Starinská 2205/87, Humenné, zastúpených Advokátska kancelária Maslák, s. r. o., Šúrska 716/5, Modra, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Svk/4/2024 z 31. marca 2025 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 16. júla 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom najvyššieho správneho súdu sp. zn. 2Svk/4/2024 z 31. marca 2025. Sťažovatelia navrhujú napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správnenému súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiadajú náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovatelia boli účastníkmi konania vedeného pred Okresným úradom Prešov, ktorý rozhodnutím č. OU-PO-OOP4-2020/003598/54-

MOP zo 14. decembra 2020 v časti A vyhlásil podľa § 16 ods. 1 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o lesoch“) ochranné lesy v tam uvedených dielcoch. V časti B tohto rozhodnutia schválil v zmysle § 14 ods. 13 zákona o lesoch návrh programu starostlivosti o lesy (ďalej aj „PSL“). Na základe odvolania podaného Lesoochranárskym zoskupením VLK, občianskym združením, Tulčík 26 (žalobca v konaní pred správnymi súdmi), bolo rozhodnutie okresného úradu potvrdené rozhodnutím Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) č. 7585/2021-720 z 25. marca 2021. Ministerstvo vo svojom rozhodnutí vychádzalo z toho, že program starostlivosti o lesy ako dokumentácia ochrany prírody sa v súlade s § 54 ods. 20 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) vyhotovuje postupom podľa osobitného predpisu s odkazom na § 41 zákona o lesoch, čo v praxi znamená, že aj keď je tento program dokumentáciou ochrany prírody, nevyhotovuje sa postupmi podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, ale osobitným postupom podľa § 41 zákona o lesoch.

3. Žalobca podal 1. júna 2021 proti rozhodnutiu ministerstva správnu žalobu, v ktorej namietal nesprávny postup správnych orgánov spočívajúci v tom, že schválili návrh PSL bez toho, aby bol posúdený podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „správny súd“) rozsudkom č. k. 2S/25/2021-174 z 25. apríla 2023 napadnuté rozhodnutie ministerstva i prvostupňové rozhodnutie okresného úradu zrušil z dôvodov podľa § 191 ods. 1 písm. c), d), e) a g) Správneho súdneho poriadku a vec vrátil na ďalšie konanie. Žalobcovi priznal úplnú náhradu trov konania proti ministerstvu a ďalším účastníkom v 6. a 21. rade priznal náhradu trov konania proti ministerstvu. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že správny súd sa nestotožnil s aplikáciou právnych predpisov vo veci sťažovateľov uskutočnenou správnymi orgánmi. Správny súd konštatoval, že postup aplikovaný správnymi orgánmi a vyplývajúci z druhej vety § 41 ods. 13 zákona o lesoch je postupom aplikovateľným všeobecne vo vzťahu k akémukoľvek návrhu PSL, avšak v prípade, ak sa takýto program týka územia európskej sústavy chránených území, má sa dať prednosť postupu podľa § 28 ods. 8 a 9 zákona o ochrane prírody a krajiny. Správne orgány teda v tomto prípade nesprávne právne posúdili potrebu realizácie postupu podľa § 28 ods. 8 a 9 zákona o ochrane prírody a krajiny.

5. Ministerstvo i sťažovatelia podali proti rozsudku správneho súdu kasačnú sťažnosť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku spolu s návrhom na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti.

6. Najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť napadnutým rozsudkom zamietol, návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti zamietol, žalobcovi priznal proti ministerstvu právo na náhradu trov kasačného konania a ďalším účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

II.

Argumentácia sťažovateľov

7. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú, že najvyšší správny súd sa nevysporiadal s ich argumentáciou predloženou v kasačnej sťažnosti týkajúcou sa ústavnej ochrany vlastníctva a podnikania, zákonnosti a ústavnej konformnosti postupu správnych orgánov v ich veci, ako ani

s námietkou, že v dotknutom PSL boli zapracované požiadavky orgánu ochrany prírody, ktorý konštatoval, že tento program nebude mať významný vplyv na územie súvislej sústavy európskych chránených území. Z dôvodu absencie akejkoľvek reakcie najvyššieho správneho súdu na svoje argumenty považujú sťažovatelia napadnutý rozsudok za arbitrárny a nepreskúmateľný.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie v dôsledku nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu, v ktorom neodpovedali na nimi v kasačnej sťažnosti predloženú argumentáciu.

9. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

10. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj najvyšší správny súd, preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti posudzoval, či ich rešpektoval minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, čo je dôvod na záver o tom, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená. Ústavný súd sa na tento účel oboznámil s obsahom napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu, ktorým zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľov proti rozsudku správneho súdu, ktorým boli zrušené rozhodnutia správnych orgánov v tejto veci.

11. Podstata kasačných námietok sťažovateľov (ktoré boli zhodné s ich argumentáciou predloženou v ústavnej sťažnosti) spočíva v ich presvedčení o správnosti postupu správnych orgánov, ktorým bola podľa nich zabezpečená aj ochrana životného prostredia v zákonom požadovanej kvalite. Najvyšší správny súd v odôvodnení napadnutého uznesenia konštatoval, že právny názor správneho súdu, podľa ktorého pred realizáciou postupu podľa § 28 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny nemôže mať prednosť odstraňovanie nedostatkov v rámci konania o schválení PSL podľa § 41 zákona o lesoch, je udržateľný a v medziach systematického výkladu § 41 ods. 13 zákona o lesoch. Zároveň uviedol, že tento postup sa nevyčerpáva iba podaním odborného stanoviska ako súčasťou záväzného stanoviska podľa § 28 ods. 7 zákona o ochrane prírody a krajiny, ale v prípade záveru o nemožnosti vylúčenia pravdepodobnosti významného vplyvu plánu alebo projektu na územie sústavy NATURA 2000 až realizáciou postupov podľa § 28 ods. 8 a 9 zákona o ochrane prírody a krajiny.

12. Ústavný súd vzhľadom na predmet napadnutého konania považuje za potrebné odkázať na uznesenie vo veci sp. zn. II. ÚS 107/2019, kde vo vzťahu k postupu orgánov štátnej správy vyslovil, že svoj pozitívny záväzok chrániť životné prostredie štát napĺňa aj priznaním procesných

práv združeniam a subjektom chrániacim v prospech verejného záujmu životné prostredie v konaniach pred štátnymi orgánmi s právomocou rozhodovať o povolení činností s dopadom na životné prostredie. Tieto subjekty sú oprávnené intervenovať a reálne procesne chrániť a presadzovať aj pred súdmi verejný záujem na ochrane životného prostredia. Subjekty chrániace v prospech verejného záujmu životné prostredie v konaniach pred štátnymi orgánmi sa budú vždy z titulu svojej činnosti a svojho inak pre kvalitu života jednotlivca v danom životnom prostredí prínosného poslania usilovať o minimalizáciu zásahu do životného prostredia ľudskou činnosťou. Naopak, štátne orgány musia v každej jednej veci postupovať tak, ako im to ukladá zákon – niekedy je z dôvodu striktnosti zákona priestor na vyvažovanie jednotlivých záujmov, ktoré sú v hre a stoja proti sebe v danom konaní (ochrana životného prostredia vs. súkromné záujmy osôb vykonávajúcich podnikateľskú, ústavou chránenú činnosť alebo i súkromných osôb pri výkone ich majetkových, ústavou chránených práv a pod.), menší, inokedy sa takéto vyvažovanie aj vzhľadom na text a ducha zákona a povoľovanú činnosť priamo vyžaduje.

13. Kvalita legislatívy o ochrane životného prostredia a rozhodovacia činnosť štátnych orgánov v oblasti životného prostredia sú spojené nádoby. Práve legislatíva je na vstupe ochrany životného prostredia. Tá určuje orgánom aplikujúcim túto legislatívu manévrovací priestor pri ochrane životného prostredia. Je na občianskej spoločnosti, aby vyvinula spoločenský tlak na legislatívu v smere zvýšenia ochrany životného prostredia, a je otázkou politickej kultúry a uvedomelosti, ako pristúpi zákonodarca k téme potreby zvýšenia ochrany životného prostredia, prípadne k riešeniu klimatickej krízy bytostne spojenej s kvalitou životného prostredia. Opísané premenné sú povinné pri aplikácii práva zohľadňovať jednak orgány štátnej správy, ale, samozrejme, aj súdy rozhodujúce pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutí týchto orgánov štátnej správy bezprostredne sa dotýkajúcich životného prostredia (uznesenie II. ÚS 107/2019 zo 6. júna 2019).

14. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou prakticky domáhajú ďalšieho preskúmania správnosti rozsudku správneho súdu, ktorý už bol predmetom prieskumu aj zo strany najvyššieho správneho súdu. Účelom konania pred ústavným súdom je ochrana ústavnosti, a nie poskytnutie ďalšieho opravného prostriedku umožňujúceho prehodnocovať správnosť záverov všeobecných súdov. Predložená sťažnostná argumentácia sťažovateľov podľa názoru ústavného súdu nie je spôsobilá spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho správneho súdu. Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že v preskúvanom rozhodnutí najvyšší správny súd právne neposudzoval meritum veci. Kasačnou sťažnosťou bol napadnutý rozsudok správneho súdu, ktorým boli zrušené rozhodnutia správnych orgánov (ministerstva a okresného úradu) a vec bola vrátená prvostupňovému správnenému orgánu na ďalšie konanie. Tento procesný stav umožňuje sťažovateľom dovoľávať sa ochrany svojich práv v ďalšom konaní pred správnymi orgánmi s možnosťou využiť dostupné právne prostriedky vrátane prípadnej správnej žaloby proti právoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu vydanému v novom konaní.

15. Podľa ústavného súdu najvyšší správny súd poskytol sťažovateľom adekvátnu a ústavne dostatočnú odpoveď na ich námietky. Jeho závery odobrujúce závery správneho súdu sú v súlade s požiadavkou maximalizácie ochrany životného prostredia. Keďže správnym súdom vytknuté nedodržanie zákonného postupu správnymi orgánmi v tomto prípade znamená rozšírenie „manévrovacieho priestoru“ poskytnutého legislatívou štátnemu orgánu, ktoré odôvodňuje vznik pochybnosti o dostatočnom vyvážení všetkých dotknutých záujmov vrátane záujmov presahujúcich záujmy Slovenskej republiky, ktoré boli v tomto prípade v hre, nemožno záveru súdov o prevážení

potreby zabezpečenia ochrany životného prostredia pred zostávajúcimi záujmami dotknutých osôb nič vytknúť.

16. Ústavný súd limitovaný dôvodmi podanej ústavnej sťažnosti tak dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

17. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu